

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Jerka
Protokolant:	st. sekr. sądowy Katarzyna Krajewska

po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 2017 r. w Olsztynie

na rozprawie

sprawy Z. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o umorzenie należności z tytułu nieopłaconych składek

na skutek odwołania Z. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 13 czerwca 2016 r. nr (...) - (...) - (...) (...) Decyzja nr (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję i ustala brak podstaw do odmowy do umorzenia należności z tytułu składek:

a) **ubezpieczenia społeczne – za okres 03.2003 r., 06.2004 r. – 07.2004 r., 11.2004 r. – 12.2004 r., 02.2005 r. – 09.2006 r., 12.2006 r., 10.2007 r. – 11.2007 r., 01.2008 r., 04.2008 r. – 07.2008 r., 09.2008 r. – 02.2009 r., w łącznej kwocie 27.104,06 zł, w tym z tytułu:**

- składek – 15.374,48 zł

- odsetek – 11.720,78 zł

- kosztów upomnienia – 8,80 zł

b) **ubezpieczenie zdrowotne – za okres 01.2006 r. – 09.2006 r., 12.2006 r., 10.2007 r., 01.2008 r., 04.2008 r., 06.2008 r. – 07.2008 r., 09.2008 r. – 01.2009 r. w łącznej kwocie 5.629,03 zł, w tym z tytułu:**

- składek – 3.369,23 zł

- odsetek – 2.251,00 zł

- kosztów upomnienia – 8,80 zł

c) Fundusz Pracy – za okres 11.2004 r. – 12.2004 r., 03.2005 r., 05.2005 r. – 09.2006 r., 12.2006 r., 10.2007 r., 01.2008 r., 04.2008 r., 06.2008 r. – 07.2008 r., 09.2008 r. – 02.2009 r. w łącznej kwocie 1.465,41 zł, w tym z tytułu:

- składek – 910,05 zł

- odsetek – 546,56 zł

- kosztów upomnienia – 8,80 zł

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na rzecz ubezpieczonego kwotę 180 zł (słownie: sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

SSO Rafał Jerka

IV U 1220/16

UZASADNIENIE

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. z dnia 13 czerwca 2016 r. nr (...) odmówiono Z. W. umorzenia należności z tytułu składek na

b) ubezpieczenia społeczne – za okres 03.2003 r., 06.2004 r. – 07.2004 r., 11.2004 r. – 12.2004 r., 02.2005 r. – 09.2006 r., 12.2006 r., 10.2007 r. – 11.2007 r., 01.2008 r., 04.2008 r. – 07.2008 r., 09.2008 r. – 02.2009 r., w łącznej kwocie 27.104,06 zł, w tym z tytułu:

- składek – 15.374,48 zł

- odsetek – 11.720,78 zł

- kosztów upomnienia – 8,80 zł

b) ubezpieczenie zdrowotne – za okres 01.2006 r. – 09.2006 r., 12.2006 r., 10.2007 r., 01.2008 r., 04.2008 r., 06.2008 r. – 07.2008 r., 09.2008 r. – 01.2009 r. w łącznej kwocie 5.629,03 zł, w tym z tytułu:

- składek – 3.369,23 zł

- odsetek – 2.251,00 zł

- kosztów upomnienia – 8,80 zł

c) Fundusz Pracy – za okres 11.2004 r. – 12.2004 r., 03.2005 r., 05.2005 r. – 09.2006 r., 12.2006 r., 10.2007 r., 01.2008 r., 04.2008 r., 06.2008 r. – 07.2008 r., 09.2008 r. – 02.2009 r. w łącznej kwocie 1.465,41 zł, w tym z tytułu:

- składek – 910,05 zł

- odsetek – 546,56 zł

- kosztów upomnienia – 8,80 zł

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia wskazano, że ubezpieczony nie spełnia warunków umorzenia należności określonych w ustawie abolicyjnej, gdyż nie dotrzymał 12 - miesięcznego terminu na spłatę należności niepodlegających umorzeniu - nie uiścił niepodlegających umorzeniu kosztów egzekucyjnych należnych Urzędowi Skarbowemu w kwocie **50,14 zł**

W odwołaniu ubezpieczony Z. W. wskazał, że nie miał zamiaru uchylać się od uregulowania zobowiązania do zapłaty kwoty 50,14 zł. Odnośnie należności nie podlegających umorzeniu zawarł z organem rentowym (ZUS O/O.) układ ratalny gdzie termin zapłaty ostatniej raty przypada na dzień 20 września 2018 r. Skoro data zapłaty ostatniej należności – niepodlegającej umorzeniu - przypada na 20 września 2018 r. to też zapłata zakwestionowanej kwoty – 50,14 zł (należnej od Urzędu Skarbowego) winna przypadać na ten dzień (a nie w terminie 12 miesięcy od uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia z dnia 13.06.2014 r.)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z dnia 13 czerwca 2014 r. nr (...)(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. na podstawie przepisów ustawy abolicyjnej w pkt I ustalił, że według stanu na dzień 28 marca 2013 r. umorzeniu będą podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne Fundusz Pracy za okresy wraz z odsetkami i kosztami upomnień

Jednocześnie w pkt II poinformowano ubezpieczonego, że warunkiem umorzenia wskazanych tam danin jest spłata należności niepodlegających umorzeniu w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, wraz z odsetkami naliczonymi do dnia wpłaty łącznie.

W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy zaznaczył, że warunkiem umorzenia jest nieposiadanie zaległości z tytułu niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz Fundusz Emerytur Pomostowych za okres od 1 stycznia 1999 r. oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez organy egzekucyjne, tj. dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Wskazana decyzja została doręczona ubezpieczonemu w dniu 18 czerwca 2014 r

W dniu 16 października 2014 r. pomiędzy ubezpieczonym i organem rentowym zawarta została umowa o rozłożenie na raty należności z tytułu składek, odsetek, upomnień i kosztów egzekucji należnych dla ZUS O/O. w myśl której spłata ostatniej raty miała nastąpić z dniem 20 września 2018 r.

W dniu 27.11.2014 r. ubezpieczony otrzymał pismo Urzędu Skarbowego w O. wskazujące, iż do dnia 19.07.2015 r. należy uregulować kwotę 50,14 zł stanowiących koszty egzekucyjne należne temu organowi a związane z egzekucją należności nie podlegających umorzeniu

Wymieniony przedmiotowe koszty uiścił w dniu 20.06.2016 r. Nadal realizuje on terminowo układ ratalny z dnia 16 października 2014 r.

(bezsporne, dowód k. 6 - 17,35,54- 58v,akta ZUS)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Przede wszystkim należy wskazać, że celem ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o umorzeniu należności powstałych z tytułu nieopłaconych składek przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność (Dz.U. z 2012 r. poz. 1551) był zamiar zniwelowania barier finansowych dla małych i średnich przedsiębiorców na rynku, szczególnie tym znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej poprzez umożliwienie uzyskania umorzenia składek na własne ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy, oraz odsetek za zwłokę i pozostałych powstałych kosztów (w tym kosztów egzekucyjnych). Zakresem ustawy zostały objęte wszystkie osoby prowadzące pozarolniczą działalność, które w okresie od dnia 1 stycznia 1999 r. do dnia 28 lutego 2009 r. podlegały obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności i nie opłaciły należnych z tego tytułu składek (por. uzasadnienie do ustawy, druk nr 382, Sejm VII kadencji).

Postępowanie w tym przedmiocie, w świetle kształtu nałożonych na osoby uprawnione obowiązków, przybrało przy tym charakter niejako "dwuetapowy", skorelowany każdorazowo z odpowiednimi czynnościami organu rentowego.

W pierwszej "fazie" Zakład Ubezpieczeń Społecznych - na wniosek osoby uprawnionej złożony w terminie 24 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy (art. 1 ust. 4) - wydawał decyzję określającą warunki umorzenia, w której ustalał kwoty należności, o których mowa w ust. 1 i 6, z wyłączeniem kosztów egzekucyjnych (art. 1 ust. 8). Umorzeniu podlegały należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne oraz należne od nich odsetki za zwłokę, opłaty prolongacyjne, koszty upomnienia, opłaty dodatkowe, a także koszty egzekucyjne (art. 1 ust. 1), a ich skutkiem było umorzenie nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy oraz analogicznych obciążeń pochodnych za ten sam okres (art. 1 ust. 6). Warunkiem umorzenia powyższych należności było przy tym - zgodnie z art. 1 ust. 10 ustawy - nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających umorzeniu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnik składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego. Powyższe korespondowało ze wskazanymi już założeniami ustawy abolicyjnej obejmującej swoim zakresem jedynie należności składkowe na własne ubezpieczenie osób prowadzących pozarolniczą działalność, a wyłączające inne należności powstałe w związku z prowadzoną działalnością, jak przykładowo składki należne za pracowników, podlegające finansowaniu ze środków płatnika składek.

Niepodlegające umorzeniu należności winny zostać - zgodnie z art. 1 ust. 11 - spłacone w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji wydanej na podstawie ust. 8. Spełnienie warunku nastąpi także wówczas, gdy należności niepodlegające umorzeniu **zostaną rozłożone na raty** na warunkach ogólnych i spłacone w ramach udzielonego układu ratalnego, który musi zostać zawarty nie później niż w ciągu 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, **natomiast spłata zobowiązań może zostać rozłożona na raty realizowane w terminach wykraczających poza ten okres**. Upływ powyższego dwunastomiesięcznego terminu zobowiązywał natomiast organ rentowy do przystąpienia do drugiego „etapu” postępowania, zweryfikowania wykonania powyższego obowiązku i w efekcie wydania drugiej decyzji, odpowiednio:

- o umorzeniu należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - po spełnieniu warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12, lub

- odmowie umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6 - w przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w ust. 10, z uwzględnieniem ust. 7, 11 i 12 (art. 1 ust. 13 ustawy).

W niniejszej sprawie organ rentowy wydał decyzję z dnia 13 czerwca 2014 określając wysokość należności podlegających umorzeniu na dzień złożenia wniosku na poszczególne fundusze wraz ze zobowiązaniami ubocznymi (odsetki, koszty upomnienia). W dniu 16 października 2014 r. ubezpieczony zawarł z organem rentowym **umowę o rozłożeniu na raty** należności z tytułu składek, (odsetek, kosztów upomnienia i kosztów egzekucyjnych) w myśl której **ostatnia spłata miała nastąpić w dniu 20 września 2018 r.** Ubezpieczony miał tym samym wiedzę w przedmiocie wysokości należności niepodlegających umorzeniu należnych od Urzędu Skarbowego (nie objętych układem ratalnym) co wynika z dowodu doręczenia mu pisma przez ten organ w dniu 27.11.2014 r. (k. 17, 28-28v akt sprawy, k 30,33 akt ZUS)

Przechodząc do oceny prawnej poddanej pod osąd sprawy należy zauważyć, iż zgodnie z art. 1 ust. 12 ustawy abolicyjnej w przypadku, gdy w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji, o której mowa w ust. 8, niepodlegające umorzeniu należności, z wyłączeniem składek finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, zostaną rozłożone na raty albo zostanie odroczony termin ich płatności, **warunek o którym mowa w ust. 10, uważa się za spełniony po ich opłaceniu**. Zgodnie zaś z ust. 10 art. 1 warunkiem umorzenia należności, o których mowa w ust. 1 i 6, jest nieposiadanie na dzień wydania decyzji, o której mowa w ust. 13 pkt 1, niepodlegających

umorzeniu składek na ubezpieczenia społecznie, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na Fundusz Emerytur Pomostowych, za okres od dnia 1 stycznia 1999 r., do opłacenia których zobowiązana jest osoba prowadząca pozarolniczą działalność lub płatnika składek, o którym mowa w ust. 2, oraz należnych od tych składek odsetek za zwłokę, opłat prolongacyjnych, kosztów upomnienia, opłat dodatkowych, a także kosztów egzekucyjnych naliczonych przez dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, naczelnika urzędu skarbowego lub komornika sądowego.

Należy zaznaczyć, że organ rentowy, prezentując swoje stanowisko, pomijał treść art. 1 ust. 12 ustawy abolicyjnej, przyjmując, że spłacenie należności niepodlegających umorzeniu musi zawsze i bez wyjątku nastąpić w terminie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji określającej warunki umorzenia.

W ocenie Sądu takie stanowisko organu rentowego należało uznać za nieprawidłowe. Należy wskazać, że art. 1 ust. 12 ustawy abolicyjnej wprost stwierdza, że warunek z ust. 10 (nieposiadanie na dzień wydania decyzji należności niepodlegających umorzeniu) jest spełniony po opłaceniu należności niepodlegających umorzeniu rozłożonych na raty lub z odroczonym terminem płatności, które zostały udzielone w ciągu 12 - miesięcznego okresu zastrzeżonego w ust. 11. Jest to przepis szczególnie w stosunku do ust. 11 wyznaczającego ogólną zasadę dotyczącą terminu płatności zadłużenia. W przypadku więc wystąpienia sytuacji w nim opisanych, ust. 11 przestaje mieć zastosowanie, a w jego miejsce stosuje się ust. 12 art. 1 cyt. ustawy.

Ubezpieczony zawarł z organem rentowym umowę o rozłożenia na raty należności z tytułu składek, w myśl której ostatnia spłata miała nastąpić w dniu 20 września 2018 r. Tym samym, w wyłączeniu stosowania ust. 11, do ubezpieczonego nie miał zastosowania termin ustawowy, na gruncie rozpatrywanej sprawy wpływający w dniu 19 lipca 2015 r. (12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się decyzji warunkowej z dnia z dnia 13 czerwca 2014 r. , a termin wynikający w umowie, tj. termin płatności ostatniej raty, czyli 20 września 2018 r. r. Wobec tego, skoro termin do spłaty należności niepodlegających umorzeniu został wydłużony, również termin do spłacenia pozostałych należności związanych z należnościami niepodlegającymi umorzeniu został wydłużony do dnia 20 września 2018 r. Ubezpieczony, dokonując zaś wpłaty z tytułu kosztów egzekucji należności niepodlegających umorzeniu w dniu 20 czerwca 2016 r r., dokonał wpłaty przed upływem terminu określonego w układzie ratalnym. W ocenie Sądu, mając na uwadze, że intencją ustawodawcy było niewątpliwie umożliwienie oddłużenia małych i średnich przedsiębiorców, to możliwość wydłużenia terminu, o którym mowa w ust. 12 należy odnieść do wszystkich spłat należności w tym do spłaty kosztów egzekucyjnych, inna interpretacja tego przepisu nie byłaby zgodna z celem ustawy. Należy podkreślić, iż taka interpretacja spornego zagadnienia znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 29 września 2016 r. III AUa 692/16 , Legalis Numer 1543826.

Mając na uwadze powyższe Sąd w oparciu o powołane przepisy orzekł jak w pkt I sentencji orzeczenia.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w myśl pkt II wyroku

SSO Rafał Jerka